

Vlaams
Parlement

ingediend op **372** (2014-2015) – Nr. 2
3 juni 2015 (2014-2015)

Amendementen

op het voorstel van decreet

van Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele, Lydia Peeters,
Bart Dochy, Jelle Engelbosch en Bart Nevens

tot wijziging van
het decreet van 22 december 2006
houdende de bescherming van water
tegen de verontreiniging door nitraten
uit agrarische bronnen

AMENDEMENT Nr. 1**voorgesteld door Bart Caron en Hermes Sanctorum-Vandevoorde**

Artikel 8

In de voorgestelde tekst van artikel 13 aan §5, tweede lid, de volgende zin toevoegen:

"Op landbouwgronden die voldoen aan de bepalingen uit de Europese verordeningen 834/2007 en 889/2008 wordt, in afwijking van de bepalingen van dit decreet, slechts 50% van de hoeveelheid P_2O_5 , afkomstig van stalmest of boerderijcompost, als opgebracht beschouwd."

VERANTWOORDING

De Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) heeft 2015 uitgeroepen tot Internationaal Jaar van de Bodem. Vruchtbare bodems zijn van groot belang voor onze voedselvoorziening. Wereldwijd is de huidige toestand van de bodem op zijn minst zorgwekkend te noemen.

Naast de verstedelijking en ontbossing liggen slechte landbouwtechnieken aan de oorzaak van de slechte bodemvruchtbaarheid: industriële veeteelt, de teelt van gewassen voor biobrandstoffen of het overvloedig gebruik van kunstmeststoffen. Die laatste dragen trouwens niet eens in aanzienlijke mate bij tot de opbrengst van de grond, aldus de Bodematlas.

In de biologische landbouw is de bodem het startkapitaal. In plaats van te kiezen voor kunstmeststoffen die de bodem op termijn verarmen, is dierlijke mest in bio een grondstof die zorgt voor een vruchtbare en levende bodem. Een veerkrachtige bodem levert gezonde planten op en helpt ziekten en plagen onderdrukken.

Dankzij dierlijke mest is de biologische landbouw een kringlooplandbouw waarbij een afvalproduct opnieuw als voedingsstof in de kringloop wordt gebracht. Om te vermijden dat de mest het milieu belast, gelden strenge normen over de hoeveelheid mest die mag worden toegediend en over het aantal dieren dat per hectare mag worden gehouden.

De fosfaatsnormen in het nieuwe Mestactieplan (MAP) maken biolandbouw op heel wat gronden zo goed als onmogelijk. Biolandbouw steunt immers op het gebruik van dierlijke mest en compost, waar fosfaat en nitraat gecombineerd aanwezig zijn.

De nieuwe lage fosfaatsnormen verhinderen de aanvoer van voldoende nitraat om nog behoorlijke opbrengsten te halen. Lage opbrengsten bemoeilijken bovendien de fosfaatontmijning (het onttrekken van het teveel aan fosfaat aan de bodem) die de overheid juist ambieert. Ook de verplichte afzet van biologische mest op biologische grond wordt onmogelijk gemaakt. De beperking op het gebruik van mest en compost maakt tot slot dat er minder koolstof toegediend wordt, wat een negatief effect heeft op de bodemvruchtbaarheid. Een vruchtbare bodem levert tal van ecosysteemdiensten die bij een verminderde bodemvruchtbaarheid in het gedrang komen.

Ook de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) ondersteunt de uitzondering. De raad schrijft: "Omdat de biologische landbouw in zijn geheel – door het sluiten van de nutriëntenkringloop en het niet toelaten van kunstmest en pesticiden – een praktijk is met lagere milieu-impact en hogere bodemherstellende capaciteit, is het volgens de Raad verantwoord om voor de biosector specifieke bemestingsregels te hanteren voor zover deze – in zijn geheel – een algemeen lagere milieudruk ten aanzien van water en bodem veroorzaakt."

De sector van de biologische landbouw engageert zich via BioForum creatief te zoeken naar alternatieven met het oog op een oplossing voor de sector tegen MAP6. Vandaar dit amendement. Deze sector rekent ook op wetenschappelijk onderzoek, dat actief mee moet zoeken naar brongerichte oplossingen, rekening houdend met de eigenheid van de biologische sector en in samenwerking met de sector.

AMENDEMENT Nr. 2

**voorgesteld door Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele,
Lydia Peeters, Bart Dochy, Jelle Engelbosch en Bart Nevens**

Artikel 9

In de voorgestelde tekst van artikel 14 aan §3, vierde lid, een 4° toevoegen, dat luidt als volgt:

"4° in het vorige jaar een focusbedrijf met maatregelen van categorie 1 was, dat in het vorige jaar een nitraatresidu-evaluatie op bedrijfsniveau moest uitvoeren in toepassing van paragraaf 4, en deze nitraatresidu-evaluatie op bedrijfsniveau niet uitgevoerd heeft."

VERANTWOORDING

Dit betreft een technische correctie. Niet alle maatregelen die een focusbedrijf van categorie 1 moet naleven, staan vermeld in paragraaf 6. De verplichting voor focusbedrijven categorie 1 om een nitraatresidu-evaluatie op bedrijfsniveau uit te voeren, vloeit immers in bepaalde gevallen rechtstreeks voort uit paragraaf 3. Focusbedrijven die na controle van het nitraatresidu op één perceel het voorgaande jaar een nitraatresidu-evaluatie op bedrijfsniveau moeten uitvoeren en deze niet uitvoeren, kunnen beschouwd worden als focusbedrijven van categorie 1 die deze specifieke maatregel niet nageleefd hebben. Bijgevolg dienen ook deze bedrijven als focusbedrijf met maatregelen van categorie 2 beschouwd te worden.

AMENDEMENT Nr. 3

**voorgesteld door Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele,
Lydia Peeters, Bart Dochy, Jelle Engelbosch en Bart Nevens**

Artikel 9

In de voorgestelde tekst van artikel 14, §5, zesde lid, 2°, b), op de eerste regel het woord "geen" vervangen door het woord "een".

VERANTWOORDING

Dit is een technische rechtzetting die geen verdere toelichting vraagt.

AMENDEMENT Nr. 4

**voorgesteld door Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele,
Lydia Peeters, Bart Dochy, Jelle Engelbosch en Bart Nevens**

Artikel 30

Een punt 3° toevoegen, dat luidt als volgt:

"3° er wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Regering kan de types van vervoer als vermeld in het eerste lid, 3°, uitbreiden met het vervoer van dierlijke mest of andere meststoffen vanuit een exploitatie naar een andere exploitatie en bepaalt de voorwaarden die nageleefd moeten worden opdat dit type van vervoer niet uitgevoerd moet worden door een erkende mestvoerder. Voor dit type van vervoer zijn de beide exploitaties gelegen in dezelfde gemeente of een aangrenzende gemeente, tenzij de Vlaamse Regering een ander afstandscriterium bepaalt. De Vlaamse Regering kan deze uitbreiding beperken tot bepaalde soorten dierlijke mest of andere meststoffen."."

VERANTWOORDING

Met het vijfde actieprogramma wordt een generiek uitrijverbod voor effluënten opgelegd van 15 november tot 15 januari, terwijl deze meststof tot nu toe tijdens de volledige winterperiode kon uitgereden worden indien er voldaan werd aan de voorwaarden van een lage stikstofinhoud van maximum 0,6 kg stikstof per ton en de dosisbeperking van 30 kg stikstof per hectare waarvan maximum 10 kg minerale stikstof per hectare.

Door de invoering van dit uitrijverbod ontstaat er een grotere behoefte aan opslag voor effluënten. Deze opslagcapaciteit is momenteel nog in onvoldoende mate aanwezig bij de verwerkingsinstallaties, terwijl de veehouders die mest laten verwerken dikwijls over voldoende (aparte) opslag beschikken. Momenteel laat het Mestdecreet toe om effluent tussen een mestverwerker en een landbouwer te transporteren via een burenregeling, zodat de landbouwer in een retourvracht na het leveren van de ruwe mest ook effluent van de verwerkingsinstallatie kan transporteren naar de eigen exploitatie.

De veehouder is echter dikwijls niet de eindgebruiker van het effluent. Enerzijds zijn veehouders niet altijd in dezelfde mate grondgebonden. Anderzijds is effluent een waardevolle kalimeststof die gericht en oordeelkundig ingezet kan worden, bijvoorbeeld op grasland en aardappelen. Aangezien volgens het Mestdecreet effluent niet kan beschouwd worden als een dierlijke meststof die op de exploitatie van de aanbieder is geproduceerd, moet, om het effluent in het voorjaar te transporteren naar een derde landbouwer, gebruik worden gemaakt van een erkend mestvoerder.

Dit amendement wijzigt het artikel over de burenregeling zodat de Vlaamse Regering de mogelijke transporten die kunnen uitgevoerd worden op basis van een burenregeling kan uitbreiden met transport van effluënten tussen landbouwers en de bijkomende voorwaarden waaraan dan moet worden voldaan. Op deze manier wordt het oordeelkundig en verantwoord gebruik van effluent gestimuleerd. Daarnaast wordt zo in eerste instantie bestaande opslagcapaciteit benut alvorens bijkomende opslagcapaciteit gebouwd wordt.

Omdat deze problematiek ook voor andere types van verwerkte dierlijke mest en andere meststoffen van toepassing is, zoals effluent na verwerking van digestaat en spuiwater van biologische wassers, wordt de delegatie aan de Vlaamse Regering gegeven voor dierlijke en andere meststoffen.

AMENDEMENT Nr. 5**voorgesteld door Bart Caron en Hermes Sanctorum-Vandevoorde**

Artikel 46/1 (nieuw)

Een artikel 46/1 invoegen, dat luidt als volgt:

"Voor eind februari 2017 zal de Vlaamse Regering een externe evaluatie van de uitvoering van het mestbeleid (inclusief handhaving) met bijhorende voorstellen tot aanpassing van dit decreet aan het Vlaams Parlement voorleggen."

VERANTWOORDING

In het voorstel van decreet is geen enkele paragraaf opgenomen over de evaluatie van MAP5. Hoe wordt er gemonitord en, vooral, welke maatregelen worden genomen wanneer de doelen niet in bereik zijn? Ook het plan-MER stuurt aan op een secure opvolging en bijsturing wanneer nodig. In de conclusies van het plan-MER staat het volgende over de doeltreffendheid van het ontwerpprogramma MAP5: "Een voortdurende gebieds- en bedrijfsgerichte monitoring en controle in de loop van het programma zal derhalve essentieel zijn.". Het toevoegen van zulke paragraaf biedt de mogelijkheid om de ernst van dit MAP te beklemtonen. De perspectieven op een bijkomende verstrenging zouden immers een belangrijke stimulans kunnen zijn voor zowel de sector als de individuele landbouwer.

De Minaraad doet ter zake een aantal concrete voorstellen:

"Het ligt voor de Minaraad voor de hand dat minstens bij de noodzakelijke update van het Mestdecreet een kader zal gecreëerd worden om bijkomende maatregelen op zowel generiek- als op gebiedsniveau te voorzien indien bij de tussentijdse evaluatie blijkt dat de doelstellingen niet gehaald worden. Mogelijke invalshoeken voor de maatregelen zijn:

- aanpassen van de bedrijfsgerichte aanpak (zoals bijvoorbeeld het verscherpen van de wegingscriteria voor toepassing van de verstrengde maatregeleniveaus);
- uitbreidingsstop van de veestapel (via mestverwerking, zie 12.2);
- de derogatieregeling opschorten, ...".

In het ontwerp Actieprogramma 2015-2018 werd opnieuw (net als in het vorige MAP) een tussentijdse evaluatie aangekondigd (p. 55) op het einde van het winterjaar 2016-2017. De Minaraad stelt: "Als de resultaten van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en de evolutie van de metingen van het nitraatresidu in lijn liggen met de doelstellingen, zullen geen bijkomende maatregelen worden ingevoerd. Indien de resultaten niet in lijn liggen met de doelstellingen, zal men in 2018 verscherpte maatregelen toepassen."

Dit werd niet overgenomen in het voorstel van decreet.

